

Anmälningar mot Länsstyrelsen i Skåne län och Vellinge kommun angående handläggningen av ett ärende om detaljplan

Anmälningarna

Anmälan mot Länsstyrelsen i Skåne län (dnr 1143-2007)

I en anmälan med bilagor, som kom in till JO den 12 mars 2007, klagade AA och BB på Länsstyrelsen i Skåne län, länsöverdirektören CC, med anledning av handläggningen av ett ärende om samråd m.m. avseende en detaljplan för nybebyggelse i Vellinge kommun. I anmälan framfördes i huvudsak följande.

Länsstyrelsen hade sedan år 2002 sagt nej till nybebyggelse på öppen jordbruksmark inom Vellinge Väster i Vellinge kommun med hänvisning till att området var klassat som riksintresse för natur- och kulturmiljö och kustzon samt gränsade till Natura 2000-område. I juni 2005 lade kommunen ett förslag till detaljplan för uppförande av en privat anläggning för bostad och hästsport inom området. Våren 2006 ställde länsstyrelsen krav på miljöprovning mot Natura 2000-reglerna. Det kravet drogs tillbaka efter att dåvarande t.f. landshövdingen, länsöverdirektören, hade engagerat sig i ärendet på begäran av kommunalrådet i Vellinge kommun och projektören. Länsöverdirektören lät personliga vänskapsrelationer påverka sitt tjänsteutövande.

Anmälan mot Vellinge kommun (dnr 1739-2007)

I en anmälan med bilagor till JO den 18 april 2007 klagade AA och BB på kommunalrådet DD i Vellinge kommun med anledning av hans agerande i planärendet. I anmälan framfördes i huvudsak följande.

Kommunalrådet hade hjälpt en privatperson i dennes önskan att få uppföra bostadshus, stall och ridhus på mark som enligt kommunens översiktsplan inte fick bebyggas. Kommunalrådet lanserade ärendet i kommunens ledningsgrupp för fysisk planering där han var ordförande. Ledningsgruppen ställde sig positiv till att pröva ärendet som ett detaljplaneärende. Ärendet hänsköts till kommunstyrelsen där kommunalrådet då också var ordförande. Styrelsen godkände planprogrammet. Under utformningen av planprogrammet framförde den presumtive byggherren sina önskemål direkt till kommunalrådet. Den 15 juni 2005 presenterade kommunen ett förslag till detaljplan. Länsstyrelsens första yttrande var negativt. Senare under

processen när länsstyrelsen framförde krav på miljöprövning mot Natura 2000-lagstiftningen begärde kommunalrådet att landshövdingen skulle involveras i ärendet. Efter ett möte mellan bl.a. kommunalrådet och länsledningen drogs kravet om miljöprövning tillbaka. Kommunalrådet använde personliga kontakter med t.f. landshövdingen, länsöverdirektören, till att undvika miljöprövningen. Efter omröstning antog kommunfullmäktige planen den 11 april 2007. Kommunalrådet var ordförande och deltog i omröstningen.

Övrigt

I båda ärendena gav anmälarna in en artikel med utdrag av e-postbrev skrivna av kommunalrådet och t.f. landshövdingen, länsöverdirektören. Följande delar av e-postbrev återgavs i Sydsvenskan den 29 januari 2007.

Enligt vad som är min uppfattning så omfattar den inlämnade ritningen det vi kom överens om vid möte på lst. 3 maj! Jag förvånar mig över att på sändlistan inte finna Landshövdingen. MVH DD

Den förnyade kravlistan (förutom MBKn) torde vara ännu ett sätt att få rätt. Min avsikt är att gå fram med senaste ritning för utställning. Vad sägs om det? Med alla hälsningar! DD Kommunalråd i Vellinge

Den 12 maj 2006 skickades från CC på länsstyrelsen till DD följande.

Hej DD, Jag vill inte kommentera skriftligt vad som hänt men kan säga att internt pågår en diskussion i denna fråga och varför ett mail med det innehållet gick iväg. Om Du är vänlig och avvaktar något med utställningsskedet så ber jag att få återkomma. Med varma hälsningar CC

Ytterligare ett e-postbrev utan återgiven datering löd:

Allt bör således vara avklarat till allas belåtenhet. Skulle så inte vara fallet så är Du välkommen att ta förnyad kontakt. Tillgivna CC

Den 28 maj 2006 svarade DD CC:

CC! Hemkommen från en underbar vecka i Africa läser jag Ditt mail! Allt är klart och min beundran för Din handlingskraft bara ökar från sin redan höga nivå! Tillg. DD

Utredning

Handlingarna i länsstyrelsens och kommunens ärenden begärdes in. Promemorior upprättades i JO:s båda ärenden varefter respektive anmälan remitterades till länsstyrelsen och kommunen.

Länsstyrelsens remissyttrande (dnr 1143-2007)

Länsstyrelsens remissvar, som kom in till JO den 7 november 2007 och var under-tecknat av landshövdingen EE, hade i huvudsak följande innehåll.

Inledningsvis bör nämnas att den person klagomålen närmast avser beträffande länsstyrelsens handläggning, länsöverdirektören CC har avslutat sin tjänst som länsöverdirektör hos länsstyrelsen.

Under tiden 2006-01-01 - 2006-06-30 var CC t.f. landshövding. FF var under tiden 2006-01-13 visstidsförordnad som biträdande länsöverdirektör. Sedan CC:s tjänstgöring som länsöverdirektör avslutats under september 2007 är FF förordnad som t.f. länsöverdirektör.

Beträffande händelseförloppet hänvisas till de bilagor som fogats till anmälingen.
– – – För komplettering beträffande händelseförloppet kommer att redogöras nedan.

Underlag för yttrandet har inhämtats från CC, FF, länsarkitekten GG, planhandläggaren HH och JJ landskapssektionen.

Följande gäller hanteringen av ett ”normalt” planförfarande i det fall en detaljplaneprocess börjar med ett programskede. Förfarandet utgår i huvudsak från bestämmelserna i plan- och bygglagen (1987:10) och i länsstyrelsens arbetsordning och delegationsordning.

1. Länsstyrelsen diarieför inkommet planprogram och fördelar till ansvarig handläggare på plan och bostadssektionen

1a. Planhandläggaren läser handlingarna och gör en bedömning av till vilka experter inom länsstyrelsen och till vilka externa myndigheter handlingarna bör remitteras. En remisslapp skickas iväg till utsedda experter.

1b. Planhandläggaren tar emot interna yttranden och sammanställer ett förslag till yttrande och hör inblandade sektioner för att få ett godkännande eller för eventuella synpunkter.

1c. Yttrandet expedieras och skickas till kommunen.

2. Länsstyrelsen diarieför inkomna samrådshandlingar och fördelar till ansvarig handläggare på plan- och bostadssektionen.

2a. Planhandläggaren går igenom handlingarna, läser samrådsredogörelsen och gör en bedömning av om länsstyrelsens tidigare synpunkter har beaktats. Därefter väljer denne ut vilka av tidigare berörda sektioner som bör få del av samrådshandlingarna, i regel alla som yttrade sig i programskedet. Planhandläggaren skickar remisslapp.

2b. Planhandläggaren tar emot de interna synpunkterna och sammanställer ett yttrande och hör med berörda sektioner om yttrandet godkänns

2c. Yttrandet expedieras och skickas till kommunen.

3. Länsstyrelsen diarieför inkomna utställningshandlingar och fördelar till ansvarig handläggare.

3a. Planhandläggaren läser handlingarna och samrådsredogörelsen och gör en bedömning av om länsstyrelsens synpunkter är beaktade. Om så är fallet skriver planhandläggaren ett yttrande med en deltagande från plan- och bostadssektionen och remitterar inte till övriga.

3b. Om det finns några frågetecken remitteras handlingarna ut och planhandläggaren tar emot synpunkter inför sin sammanställning av ett yttrande

3c. Yttrandet expedieras och skickas till kommunen

4. Länsstyrelsen diarieför inkommen antagandehandling och fördelar till ansvarig handläggare.

4a. Planhandläggaren kontrollerar att rätt handlingar är bifogade (sammanträdesprotokoll från antagandet etc.) och kontrollerar om planförslaget har ändrats eller ej sedan tidigare.

4b. Planhandläggaren skriver ett beslut om att prövning enligt 12 kap i PBL inte skall ske.

Normalt innehåll i länsstyrelsens yttrande i de olika faserna:

1. Programskedet

Ofta efterlyses fler undersökningar och beskrivningar för att bedömningar om länsstyrelsens inkallelsegrunder (riksintressen, hälsa och säkerhet samt mellan-kommunala frågor) skall kunna göras.

2. Samrådsskedet

Här varnar länsstyrelsen om den bedömer att det är ett för dåligt underlag för bedömning eller att det kan innebära påtaglig skada på ett riksintresse eller hälsa och säkerhet etc.

3. Utställningsskedet

Här kan länsstyrelsen ”hota” om den anser att det fortfarande är ett dåligt underlag eller att det kan befaras att det blir påtaglig skada på ett riksintresse eller risk för hälsa och säkerhet etc.

4 Antagande och länsstyrelsens 12 kap prövning enligt plan- och bygglagen.

Om länsstyrelsen befarar att kommunens beslut inte tillgodoser det som anges i 12 kap. 1 § plan- och bygglagen kallar länsstyrelsen in planen och gör en utredning och fattar sedan ett beslut: antingen godkänns planen eller också hävs den. Det är mycket sällan länsstyrelsen häver en plan. I sådana fall är det länsöverdirektören som ska skriva under beslutet.

Normala kommunkontakter m.m. under ett ärendes gång:

Rutinerna varierar beroende vilken kommun som är aktuell. Många kommuners tjänstemän kontaktar länsstyrelsen i de fall länsstyrelsen har många synpunkter eller varnar i ett tidigt skede. Det kan då bli ett möte mellan kommunen och länsstyrelsen, ett så kallat planmöte, då även andra sektioner förutom plan- och bostadssektionen deltar. Länsarkitekten är ordförande vid dessa planmöten. Vid mötet diskuteras aktuella frågor och de deltagande försöker att finna lösningar. Det kan också förekomma att länsstyrelsen preciserar vilka utredningar eller liknande som det finns behov av. I vissa kommuner kan exploatören eller anlita konsult delta vid ett planmöte. Länsstyrelsen vill inte att t ex exploatör deltar utan kommunens närvaro. I vissa fall kan även politiker delta vid dessa planmöten. Det förekommer även att personer från kommunledningen kontaktar länsledningen inför kommande eller i pågående plan-ärenden. De ärendena bedöms ofta vara principiella och vid sådana möten deltar berörda chefstjänstemän från länsstyrelsen.

Om planhandläggare och expert som har skickat internyttrande är oense i ett ärende, ”lyfts” det först till länsarkitekten. Därefter blir det en diskussion mellan länsarkitekt och berörd sektionschef. Om oenigheten kvarstår ”lyfts” ärendet till avdelningschefsnivå. I ”svåra” ärenden, där länsstyrelsen t ex ”hotar” med att kalla in en plan där ett massmedialt intresse kan påräknas, brukar yttrandet skickas för kännedom till länsöverdirektören.

I Arbetsordning för Länsstyrelsen i Skåne län fastställd den 1 februari 2007 anges att ”Länsöverdirektörens ansvarsområde omfattar bland annat (.) Beslut i ärenden av övergripande och principiell karaktär på myndighetsnivå som inte beslutas av styrelse eller landshövding samt i de ärenden det råder delade meningar mellan avdelningar.”

Följande anges i Delegationsordning för länsstyrelsen i Skåne län

”1.2 Allmänt om delegation

Att ha delegation (att vara delegat) innebär ett uppdrag att fatta beslut å länsledningens vägnar. Delegation är således ett sätt att föra ut detaljbesluten i verksamheten. När en delegat fattar beslut å länsledningens vägnar ligger det i sakens natur att varje ärendes karaktär måste prövas, detta trots att beslutsrätten är delegerad.

Generellt gäller att beslutanderätten i ärenden av övergripande och principiell karaktär inte får delegeras. Om det under ett ärendes handläggning framkommer att ärendet blir av övergripande och principiell karaktär skall det underställas överordnad nivå även om beslutanderätten för ärendet/frågan är delegerat inom myndigheten. Samma sak gäller om det råder delade meningar i ett ärende som berör flera avdelningar eller sektioner. Likaledes kan beslutsnivån för andra ärenden höjas till

en högre nivå om detta bedöms vara lämpligt. För att delegationen inom myndigheten skall fungera som avsett måste länsledningen kunna förlita sig på att så sker.

Delegerad beslutanderätt kan endast utnyttjas inom ramen för beviljade och tillgängliga resurser samt i enlighet med gällande författningar och normer.

Avdelningschef äger rätt att vidaredelegera beslutanderätten i ett särskilt beslut (handläggningsordning). För varje avdelning skall det finnas ett aktuellt beslut om vidaredelegering.

Beslutanderätt inom den myndighetsövergripande verksamheten (31) kan inte vidaredelegeras. Ärenden som inte är reglerat i arbets- och delegationsordningen räknas till verkställighet i det löpande arbetet inom myndigheten.”

I bilaga till delegationsordningen anges avdelningschefen för Samhällsbyggnadsavdelningen som beslutande i ärenden med gruppnummer 402, Detaljplaner, områdesbestämmelser, fastighetsplaner m.m.

I länsstyrelsens tidigare, från den 1 januari 2005, gällande arbetsordning är beskrivningen av delegationen av beslutanderätten betydligt mindre omfattande. Där i anges bl.a. ”Generellt gäller att alla ärenden av övergripande och principiell karaktär skall underställas länsledningen. Samma sak gäller om det råder delade meningar i ett ärende som berör mer än en avdelning. (.) Likaledes kan beslutsnivån för andra ärenden höjas till en högre nivå om beslutande anser detta erforderligt.”

Länsledningen bedömde att det aktuella ärendet var av principiellt intresse, eftersom det bl.a. stred mot kommunens översiktsplan och gällde en hästgård med de komplikationer sådana etableringar kan medföra.

En redogörelse för planprocessen ärendet, Almhaga väster i Vellinge kommun, följer nedan

12 augusti, 2005. Yttrande över program för detaljplan för Almhaga gård

Länsstyrelsen kan inte bedöma om förslaget innebär påtaglig skada på riksintressena eller betydande påverkan på det angränsade Natura 2000-området och ”varnar” i detta skede.

13 jan 2006. Yttrande över samrådsförslaget

Länsstyrelsen bedömer att förslaget medför påtaglig skada på riksintressen, och betydande påverkan på Natura 2000 dvs. en ganska skarp varning.

3 maj 2006. Möte mellan länsstyrelsen och kommunen

Efter det att kommunen kontaktat länsledningen bestäms ett möte till detta datum. Från länsstyrelsen deltar CC, FF, länsarkitekten GG, dåvarande sektionschefen för landskapssektionen, KK, och planhandläggaren, HH. Från Vellinge kommun deltar kommunalrådet DD och exploatören LL. Vid mötet redogjordes för på vilket sätt den föreslagna planen riskerade naturvårdsvärdena. Bl.a. angavs följande: bebyggelse spridd över stora delar av fastigheten, förändringar i fastighetens topografiska och hydrologiska förhållanden, ingrepp i befintlig vegetation och landskapspåverkande ny vegetation. Länsstyrelsen klargjorde därför att för att inte risk för att planen på ett betydande sätt skulle påverka Natura 2000-värdena och påtagligt skada riksintressena i området måste planen omarbetas väsentligt. Länsstyrelsen klargjorde också i vilka avseenden planen skulle omarbetas.

Ett förmöte med länsstyrelsens tjänstemän hölls strax innan. Utöver de nyss nämnda personerna deltog även JJ, landskapssektionen, dock endast vid förmötet. Vid detta förmöte synes CC och länsarkitekten ha varit eniga om att hitta en genomförbar lösning enligt PBL, medan landskapssektionens företrädare inte delade den uppfattningen.

10 maj 2006 E-postmeddelande till MM (projektledare åt LL)

I detta meddelande från HH anförs att en prövning enligt Natura 2000-lagstiftning är lämplig för möjligheten att kunna fastställa om projektet har någon påverkan på Natura 2000-området.

Kort tid därefter hålls ett internt möte inom länsstyrelsen med FF, GG, KK, JJ, handläggare för Natura 2000-ärenden, NN, chefen för naturskyddssektionen, Camilla Jönsson, samt HH. Vid detta möte diskuteras hur en hästgård skulle kunna etableras inom fastigheten utan krav på en tillståndsprövning enligt Natura-2000. De åtgärder som bedömdes nödvändiga var bl.a. att anläggningen drogs längre åt nordost, att bostadshuset flyttades närmare hästanläggningen, att föreslaget gästhus togs bort m.m. Vidare diskuterades att ytterligare restriktioner borde läggas till, bl.a. att inga nya vegetationsskärmar skulle tillkomma samt att upplysning skulle finnas att olika ingrepp i området framöver, utöver vad föreslagen plan medger, skulle kräva prövning enligt Natura 2000-lagstiftningen. Mötet resulterade i ett skriftligt besked till exploitör och kommun i form av ett underhandsbesked med villkor på bebyggelsens placering, markanvändning och skydd av vallar, pilalléer etc.

Denna typ av underhandsbesked avviker från ett normalt planförfarande eftersom länsstyrelsen inte brukar skicka yttranden mellan samråd och utställning. Det är inte heller vanligt att länsstyrelsen skickar sådana direkt till exploitören; länsstyrelsens dialogpart är i första hand kommunen som har planeringsansvaret. Förklaringen till den avvikande hanteringen i detta ärende är att kommunens tjänstemän i mycket liten utsträckning deltagit i planarbetet och överlätit detta till en konsult. Exploatören kontaktade länsstyrelsen vid ett flertal tillfällen och avkrävde besked. För tydlighetens skull blev det skriftliga meddelanden som även skickades till kommunen.

19 maj, 7 juni Underhandsbesked I och II från länsstyrelsen till exploitör och kommun.

Underhandsbesked I är en beskrivning av de villkor länsstyrelsen ställer för att kunna gå vidare i planprocessen och planförslaget. Underhandsbesked II skickades eftersom länsstyrelsen uppfattade det som att exploitören inte hade förstått länsstyrelsens krav.

10 oktober, 2006. Yttrande över utställningshandlingarna

Länsstyrelsens yttrande innebär att länsstyrelsen befarar påtaglig skada på riksintressena natur och kultur. Anledningen till yttrandet är att planförslaget inte överensstämmer med de villkor som ställdes i länsstyrelsens underhandsbesked eftersom byggnadshöjden blivit högre än tidigare. Länsstyrelsen bedömde dock att det omarbetade förslaget inte på ett betydande sätt skulle påverka Natura 2000-området och inte heller påtagligt skada riksintresset under förutsättning att tillåten byggnadshöjd för bostadsenheten sänktes. I detta yttrande deltar FF i egenskap av chef för miljöavdelningen. Landskapssektionen delade inte bedömningen.

1 februari 2007 Yttrande över Utställning II

I detta yttrande får länsstyrelsen återigen med stöd av plan- och bygglagen ”hota” eftersom planförslagets markanvändning har ändrats så att trädplantering är tillåten. Länsstyrelsen är dessutom orolig för att andra markförändrande åtgärder kan genomföras som t ex anläggandet av dammar. Därför hotar länsstyrelsen även med att Natura 2000-området kan komma att påverkas. Vid detta tillfälle är OO tf sektionschef för landskapssektionen och deltar i ärendet. Yttrandet lämnas drygt en månad efter remisstidens slut. I Sydsvenska Dagbladet den 31 januari 2007 presenteras det som om det finns en motsättning mellan planhandläggaren HH och CC. HH:s uttalande fick tidningen flera veckor tidigare och var ett svar på tidningens förfrågan om varför länsstyrelsens yttrande dröjde. HH har uppgivit att hon avvaktade besked om hur länsstyrelsen skulle gå vidare. Tidningens påstående att ärendet låg hos CC var inte korrekt.

14 maj 2007 12 kap beslut

Länsstyrelsen beslutar att inte pröva detaljplanen för V 38:7, 58:2 m fl., Almhaga. Länsstyrelsen konstaterar att planförslaget överensstämmer med de villkor som formulerades i underhandsbeskeden angående bebyggelsens placering, markanvändning och skydd av landskapselement. Länsarkitekt är beslutande.

Av det som nyss sagts framgår att handläggningen i ärendet i viss utsträckning inte följt de vanliga rutinerna. Å andra sidan kan det enligt länsstyrelsens uppfattning inte ha varit oriktigt att CC och FF deltagit i de diskussioner som förevarit under ärendets gång. Det torde framgå att dessa överläggningar så småningom lett fram till ett resultat som kunnat godtas av länsstyrelsen efter jämkningar.

Vad som kunde ha övervägts vore om någon av de i ärendet involverade tjänstemännen borde ha uppgivits som deltagande i beslutet den 14 maj 2007 så att rättigheten och möjligheten enligt 19 § andra stycket förvaltningslagen att få avvikande mening antecknad tillgodosetts.

Klagandenas huvudsakliga ifrågasättande av ärendets handläggning torde vara miss-tanken om att otillbörliga hänsyn tagits varigenom ärendet inte avgjorts i enlighet med vad som gäller för en länsstyrelses myndighetsutövning. Den av klagandena åberopade skriftväxlingen mellan framför allt CC och kommunalrådet DD kan lätt uppfattas så. Redan av 1 kap. 9 § regeringsformen framgår skyldigheten för förvaltningsmyndigheter att i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt att iaktta saklighet och opartiskhet. CC uttalade i samband med att skriftväxlingen offentliggjordes att hon insåg det djupt olyckliga i att formuleringarna blivit sådana som de kommit till uttryck.

Det är inte ovanligt att kontakterna mellan ledande politiker/tjänstemän och lands-hövding/länsöverdirektör kan bli mer eller mindre informella, vilket emellertid inte innebär att vederbörande parter inte vet var gränsen går för ett otillbörligt utnyttjande av umgänget. Det informella umgänget i tal och skrift bör dock undvikas då det av allmänheten kan tolkas som att vänskapskorruption föreligger. Länsstyrelsen anser därför att vissa formuleringar i CC:s skriftväxling inte är lämpliga.

Sammanfattningsvis anser länsstyrelsen att CC i sin egenskap av läns-överdirektör/t.f. landshövding haft rätt att informera sig om planärendet och även ge uttryck för vilken inställning länsstyrelsen skulle inta. Det framgår av utredning-
en att det ställts krav på exploatören och kommunen att anpassa sig efter de förut-sättningar länsstyrelsen ansett vara nödvändiga för att planen skulle kunna godtas. Vissa formuleringar i skriftväxlingen mellan CC och DD är mindre lämpliga, eftersom de kan ge ett intryck av att ärendet inte handlagts på ett opartiskt, korrekt sätt.

Kommunens remissyttrande (dnr 1739-2007)

Kommunens remissvar, som kom in till JO den 15 oktober 2007, hade i huvudsak följande innehåll.

Kopior av handlingar och diariekort har tidigare rekviderats från kommunen. Dessa handlingar har översänts till JO. De ytterligare handlingar som JO nu efterfrågar, enligt förteckning i JO:s promemoria, bifogas detta yttrande.

Utredningen visar att detta planärende initierats på samma sätt som ett stort antal andra planärenden i kommunen. De ansökningar och förfrågningar, såväl skriftliga som muntliga, om byggnation och/eller planläggning, som inkommer till kommun-
en, tar miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen upp till behandling i kommunens ledningsgrupp för fysisk planering. I denna ledningsgrupp var vid tiden för aktuellt planärende kommunalrådet DD ordförande.

Efter direktiv från ledningsgruppen upprättar miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen därefter ett förslag till planprogram när det, som i detta fall, är aktuellt att upprätta

detaljplan enligt normalt planförfarande. I andra fall, när ny detaljplan inte bedöms nödvändig, upprättar miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen annat adekvat beslutsunderlag till kommunstyrelsen eller miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Så har t.ex. kommunens miljö- och stadsbyggnadsnämnd beviljat bygglov för flera hästgårdar i närområdet till aktuella fastigheter, utan att detaljplan har ansetts nödvändig att upprätta. Emellertid var storleken på denna hästgård sådan att ledningsgruppen beslöt att frågan skulle prövas genom att upprätta detaljplan.

Det upprättade planprogrammet har därefter översänts av miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen till kommunstyrelsen, för beslut om att godkänna att planprogrammet utsänds för samråd. Den fortsatta handläggningen av detta ärende, med programsamråd, plansamråd och utställning av förslag till detaljplan, samt därpå följande beslut har skett helt enligt de bestämmelser för planförfarande som framgår av 5 kap. PBL.

I kommunen handläggs frågor kring den fysiska planeringen av kommunstyrelsen och dess miljö och stadsbyggnadsförvaltning. Vid denna handläggning förekommer normalt remisser till länsstyrelsen m.fl. instanser i samråd med t.ex. programsamråd, samråd och utställning. Därutöver förekommer också normalt att såväl kommunen som sökande/exploatör underhand tar kontakt med länsstyrelsen för att inhämta synpunkter och få klarlägganden av olika faktorer som kan vara av vikt för det pågående planarbetet. Dessa kontakter, liksom fortlöpande samtal med den sökande, med berörda samägare och andra intressenter m.fl., är den del av den beredning som måste ske under planprocessen. Dessa samtal och underhandskontakter är i många fall nödvändiga för att föra processen vidare.

Med kommunstyrelsens centrala roll i den fysiska planeringen är det naturligt att dessa kontakter många gånger tas av kommunstyrelsens ordförande, likväl som de kan tas av handläggande tjänstemän inom kommunen. Dessa kontakter står inte, enligt kommunstyrelsens uppfattning, på något sätt i strid med kommunallagens eller förvaltningslagens bestämmelser.

När länsstyrelsen i samband med sådana kontakter lämnade underhandsbesked om att en prövning av planförslaget mot Natura 2000-lagstiftningen kunde vara lämplig, var det därför också naturligt att kommunen, i detta fall genom kommunstyrelsens ordförande, tog kontakt med länsstyrelsen för ett förtida samråd i ärendet, där länsstyrelsens samlade bedömning skulle diskuteras. Vilka beslut länsstyrelsen därefter fattade angående miljöprövningen kan inte kommunen, eller kommunalrådet DD, ha något ansvar för.

Den genomförda utredningen visar att det inte finns någon sådan vänskapsrelation mellan den sökande och kommunalrådet DD som skulle ha kunnat påverka kommunens eller kommunalrådets handläggning av ärendet. Påståendet att kommunalrådet DD agerat för att gynna sina egna intressen saknar också helt grund.

Att DD, som ordförande i kommunstyrelsen och i ledningsgruppen för fysisk planering, deltagit i den aktuella planprocessen, utgör naturligtvis inget hinder för honom, som ledamot och ordförande i kommunfullmäktige, att delta i det fullmäktigemöte som beslutar om detaljplanens antagande, och det utgör inte heller något hinder för honom att delta i fullmäktiges omröstning i ärendet.

Enligt kommunstyrelsens bedömning har handläggningen i detta ärende följt de normala rutiner som kommunen även i övrigt följer i andra, liknande planärenden. Kommunstyrelsen anser också att ärendet handlagts i överensstämmelse med gällande regler i plan- och bygglagen, kommunallagen, förvaltningslagen, regeringsformen och annan relevant lagstiftning.

Anmälarna kommenterade remissyttrandena.

Det inhämtades att Kommunfullmäktiges i Vellinge kommun beslut den 11 april 2007 att anta detaljplan för del av V 38:7, 58:2 m.fl. Almhaga, Vellinge Väster hade överklagats till länsstyrelsen. I beslut den 8 februari 2008 upphävde

Länsstyrelsen i Skåne län det överklagade beslutet. Enligt särskilt förordnande var rättschefen PP vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutande. Den 21 februari 2008 överklagade Vellinge kommun länsstyrelsens beslut till regeringen, som ännu inte har meddelat beslut i ärendet.

Bedömning

Detaljplaneärendet är som framgått föremål för fortsatt prövning. Det är inte JO:s uppgift att ingripa i ett på det sättet pågående ärende.

Som länsstyrelsen anger i sitt yttrande till JO torde klagandenas huvudsakliga ifrågasättande av handläggningen vara misstanken om att otillbörliga hänsyn tagits under ärendets gång. Dessa misstankar har getts näring av de informella inslag och avsteg från gängse förfarande som förekommit.

Några egentliga belägg för att ovidkommande hänsynstaganden eller otillbörliga påtryckningar faktiskt förekommit ger dock inte utredningen. I frånvaro av detta saknas det grund för mig att göra några uttalanden om den saken. Däremot finns det skäl att understryka betydelsen av att, inte minst i ärenden av det här aktuella slaget, där det redan från början står klart att många starka intressen kommer att göra sig gällande, strikt hålla sig till de bestämmelser som finns för handläggningen och till de rutiner som enligt praxis tillämpas. Av länsstyrelsens yttrande till JO framgår att länsstyrelsen har väl utarbetade rutiner för hur ärenden av det aktuella slaget ska hanteras, men att dessa inte helt följts. De avsteg som därvid förekommit har varit ägnade att ge upphov till misstro av det slag som anmälningarna till JO ger uttryck för.

E-postväxlingen mellan den tillförordnade landshövdingen CC och kommunalrådet DD har väckt berättigat uppseende. Sådan kommunikation har emellertid till sin natur en spontan och informell karaktär, som gör det svårt att dra alltför långtgående slutsatser om bakomliggande förhållanden. Så mycket står dock klart, att meddelandenas innehåll är ägnat att kasta en skugga över de inblandade som företrädare för det allmänna. Som länsstyrelsen skriver är vissa formuleringar i skriftväxlingen mellan CC och DD sådana att de kan ge intryck av att ärendet inte handlagts på ett opartiskt, korrekt sätt.

Med den misstro handläggningen på sina håll väckt och som det allmännas företrädare på angivet sätt bidragit till finns det skäl att framhålla vikten av att ärendet fortsättningsvis hanteras på ett i alla delar invändningsfritt sätt.